

אור מופלא

לרעות בגנים לאור תורת מרן אור שבעת הימים ותלמידיו הק' זיע"א

קנקן חדש מלא ישן

הפצת מעיינות החסידות

שנה ב' | גליון ע"ב | פרשת ויקרא תשפ"ב

נראה אור

אמרות קודש ופנינים
יקרים על פרשת השבוע

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו (א. א.)

מרן הבעש"ט הק' זיע"א למד כל הרפאות מפסוק זה

אמר מרן הריב"ש טוב שכל הרפאות למד מפסוק ויקרא אל משה.

(היכל הברכה)

החסידים מקינים עצמם ע"י לימודם

ימוא א' זעירא, על דרך ששמעתי אומרים בשם ר' יוסף מגיד **מישרים דק"ק פולנאה זללה"ה** שאמר על מה שאומרים העולם שלומדים לערנן יא החסידים לערנן ניט, שהאמת שלומדים כל מה שלומדים יותר, הם גדולים בעיניהם ויוחשב בעיניהם שכבר למדו הרבה כל הצורך, והחסידים כל מה שלומדים יותר, הם יותר קטנים בעצמם, והוא כל מגמתם שלומדים את עצמם להיות קטנים ושפלים בעצמם.¹ והוא שרימא א' זעירא, אלוף לשון לימוד, זעירא להקטין עצמם, והבן.

הקב"ה מצמצם את עצמו בהתורה

ויקרא כתב באלי"ף זעירא, דאיתא ארץ ישראל באמצע כל הארצות ובית המקדש באמצע ארץ ישראל, ומשם רואה הקב"ה כל העולם. והתורה היא באמצע כל החכמות. והראיה, כי הלמדן יכול להבין כל החכמות כשרוצה, והחכם בשאר החכמות כשרוצה ללמוד תורה אינו יכול. ולכן נכתב ספר ויקרא באמצע התורה, כי בו אמרו הקרבנות שהיו בבית המקדש, והוא צמצום. ולכן הראיה של אדם תלוי בבת עין. ולכן מתחילים עם הקטנים ללמוד ויקרא שהוא ג"כ בצמצום והוא ויקרא א' זעירא, והקב"ה כביכול מצמצם עצמו ללמוד אתם לכך אלי"ף זעירא שלומד עם הקטנים, ודו"ק, וגם אלי"ף זעירא, שאולפו של עולם מצמצם את עצמו וכו'. (הרה"ק רבי פינחס מקארץ זיע"א)

ישראל כשפלוהם דביקים תמיד בהקב"ה ולא יחליפיהו

מה שנכתב א' זעירא, כי אמרו ז"ל (שמיר א. כה) הרך עומד בפני הקשה. ועל כן יש לישראל קיום לעולמי עד, יען כי על כל גל וגל מנענעים ראשם, וכמשל קנה בלב ים שכל הרוחות שבעולם אינם עוקרים אותו, כמבואר זאת בגמרא (הענין כ. א.) ובמדורים, והנה איתא בספרים אשר כל האותיות של כ"ב אתון אם תכתוב אותם בהיפוך, היינו למשל אם אות שין תהא שלשה ראשין למטה, אז תאבד צורתה. וכמו כן שאר אותיות. אבל לא כן אות אלף בכתב אשורית, כי אם תכתוב אותה מהיפוך להיפוך גם כן היא צורת א'. ועל כן ישראל נקראים עם אלד, ונאחזים באחדות האמיתית אות א', אשר כל הרוחות שבעולם אינם מזויים. ועל דרך הכתוב (איכה ג. א.) אך בי ישוב

אור חדש

אמרות קודש
מרועי החסידות בדורינו

אמרות קודש

מכ"ק אדמו"ר מאמשינוב שליט"א

אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשה בשגגה ואשם (ד. כב) מהרבי ר' שמעון שלום כתוב, אם נשיא חוטא ומביא קרבן על שגגתו או זה אשרי' הדור שהוא שרוי בו, אשרי נשיא יחטא - אשרי הדור שהנשיא שלו מביא קרבן על שגגתו, כי אם הוא מביא קרבן על שגגתו אז עאכו"כ שעל הזדונות שהוא עושה הוא חוזר בתשובה מלאה וגמורה.

ועל כהן משוח כתוב שכחוטא זה 'לאשמת העם', שאז הקולר תלוי בעם - אם העם היה מושלם בתכלית, הכה"ג לא היה יכול לחטוא, כלומר זאת מגרעת זה חסרון לעם אם הכהן המשווח שלו חוטא, מה שאין כן בנשיא, שכחוטא אז אשרי הדור שהנשיא מביא קרבן על שגגתו?

אז הוא אמר, שההבדל בין כה"ג לנשיא הוא שהכה"ג מקבל לעבוד את עבודתו באופן המלא המושלם והמופלא.

אבל נשיא, הכח שלו גובע מהמחשבה של הכלל ישראל, חז"ל אומרים הרי ורש"י מביא זאת - שהגדולה של משה רבינו היתה בשביל ישראל - יכלום נתייך גדולה אלא בשבילם, היגדולה' ההתעלות הנפלאה שמשם רבינו זכה לה היתה מכח הכלל ישראל, וכשהכלל ישראל ל"ע ירד בדרגה, אז למשה רבינו לא היתה התגלות של נבואה, כל השנים שהכלל ישראל היה במדבר מגורים למקום, משה רבינו לא קיבל נבואה בדרגה וברמה של של הנבואה שלו, בגלל שכלום נתייך גדולה אלא בשבילם, זה אומר שהכוחות של הכלל ישראל והאחדות בינם זה מה שמהווה את המציאות הפנימית הרוחנית של המנהיג שלהם ושל הנביא שלהם - לא של הכהן שלהם, הכהן שלהם מקבל את הגדולה ישירות מהרביש"ע.

ומכיון שהמלך - משה רבינו היה הרי המלך של הכלל ישראל, כתוב יהיה בישורון מלך' והכוונה למשה רבינו - המלוכה של המלך, והכח של הנביא של הכלל ישראל, גובע ונמשך מהמציאות הפנימית הרוחנית הנועלית שנמצאת בכלל ישראל, ולכן אם אצל הכלל ישראל יש כאלו שלא נוגעים כשורה, המלך והנביא מיד מרגישים בזה, בגלל שזה משפיע על עצם מהותם העצמית, וכשמרגישים בזה הם הרי הברכה חוזרים בתשובה, הרי הם אנשים מאד נעלים מאד מרוממים מאד קרובים לרביש"ע, וכשהם חוזרים בתשובה שלימה ואמיתית, מכיון שהכוחות של הכלל ישראל תלויים בהם, אז זה משפיע על כלל ישראל ומעורר את כולם לשוב בתשובה.

ועאכו"כ כשמדובר במזיד, זה הרי ברור, שהם לא יעברו הרי עבירות במזיד, אם הם עוברים על עבירה במזיד, אז אך ורק בגלל שכלל ישראל ירד בדרגה שלו, וכשהם מתעוררים לחזור בתשובה זה משפיע על כל עם ישראל, ומעלה ומרומם, ומחזרים למציאות הראשונית שלהם לתשובה אמיתית.

לכן, אשרי הדור שהנשיא שלו מביא קרבן על שגגתו, בגלל שאם הוא מביא קרבן על שגגתו, זה הרי אומר בהכרח שהוא התחזר על השגגה, הוא חוזר בתשובה על זה, אז אשרי הדור שלו כל הדור זוכה על ידי זה לחזרה אמיתית ולהשבה אמיתית ולקירבה האמיתית והנכונה לרביש"ע.

משאי"כ אצל כהן גדול זה לא קשור אחד לשני, הכח של הכהן גדול לא גובע מעם ישראל, ולכן לא גמ' גם החסרונות של עם ישראל לא מורגשים אצלו, אז לכן זה 'אשמת העם', זה רק חסרון לעם ישראל אם הכהן גדול חטא. (שב"ק פרשת ויקרא תשע"ד)

יהפוך ידו כל היום, שאף שהולכים בגולה וגלי הים מהפכין אותם בכל יום, עם כל זה במעמדם נצבים. והוא א' זעירא, היינו על ידי שמקטין את עצמו והוא בבחינת רך, על ידי זה עומד בפני הקשה, ואין לך דבר לבטל אותם חלילה, והם בבחינת אות א' כנ"ל.

...

הפרשה כולמדת קטנות ושפלות

פרשת ויקרא שהיא פרשת הקרבנות, היא מלמדת מדת קטנות, היינו שכתוב אדם כי יקריב מכם, פירוש מעצמותיכם, היינו זכוי אלקים רוח נשברה (תהלים נא. ט) וכאמרם ז"ל (סוטה ה. ב) מי מדעתו שפלה כאלו הקריב כל הקרבנות עי"ש, ועד"ז פירשתי הכתוב (ישעי' לו. ו) כי זבח לה' בבצרה בקטנות.

(דברי ישראל)

...

אדם כי יקריב מכם לה' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם (א. א.)

גדל דיבור האדם ופעלו בקדושה

פירוש האדם ההולך בדרכיו ואין לו שום התקרבות לה' ב"ה יקח לו ראייה מן הבהמה שנעשית הקדש להקרבה על פי דיבורו של האדם שאמר הרי זו עולה ונעשית קודש קדשים רק ע"י דיבורו והבל פיו של האדם עליה, ואע"פ שהבהמה עצמה לא נשתנית והיא כמו שהיתה. אך הדיבור שמוציא האדם הוא קודש קדשים והוא שחל על הבהמה והקדישה אי"כ יראה האדם גדול הקדושה אשר בו. ומה עוד ק"ו הדיבור של תורה ותפילה לפני השי"י. ח"פ **אדם כי יקריב מכם** שרוצה להתקרב לה' מן הבהמה ביין מעצמו שחל הקדושה עליה ע"י דיבור פיו. ובוה **תקריבו את קרבנכם** כי די לו בהרוח ה' אשר בקרבו והוא משכן לו. (תפארת שלמה)

שבת זכור

כתב זאת זכרון בספר ושים באזני יחושע כי **מחה** אמחה את זכר עמלק מתחת השמים (שמות י. יז) פי ע"י מה שנכתב בספר ע"י נמחה זכר עמלק כל מה שהספר נכתב יותר דהיינו תורה שבע"פ. אזי יותר נמחה זכר עמלק. כל איש ישראל כל מה שהוא עושה צריך לראות שבו עשה יתמחה הזכר של עמלק. וכאשר יהיה נהיר בזה כל בר ישראל. אזי בטוח אני אשר חיש מהר יהיו פטורים מכל הצרות. (בית אהרן)

בשבת נוכל לבוא למחיי עמלק, ע"ד (תהלים צ. ה) אוהבי ה' שנוא רע, ומה שמצוה לזכור מחיית עמלק דווקא בשבת, הלא החיוב זכור בפה (מצילה י. א.) יכול להיות גם בחול, זה נלמד ממש"כ (דברים כה. ט) והיה בהניח תמחה וגו' בהניח הוא בשבת, ששבת הוא יום מנוחה, שבשבת נוכל למחות את עמלק. (הרה"ק החידושי הרי"מ זיע"א)

וסמך ידו על ראש העולה ותרצה לו **לכפר עליו** (א. ד) **בהתחברות לצדיק וזכה שעבודתו רצויה** **נ"ל** דהנה האדם הרוצה להעלות עצמו לעבודת השי"ת ושתתורה תפילה שלו יתא צדוים לפני המקום ב"ה, צריך להשתתף עם הצדיקים, ועל ידי שיתוף עם הצדיקים תהיה כל עשיתו זכה וברורה, והצדיק נקרא ראש העולה, כי הוא מעלה תמיד נשמות ישראל. ופי"ה וסמך ידו על ראש העולה, שהצדיק לסמוך עצמו תמיד על הצדיק ולהשתתף עמו, אבל ותרצה לו - לעשות רצון הצדיק בלי לעבור רצונו ח"ו. (אור לשמים)

...

ונפש כי תחטא ועשתה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה ואשם (ד. כז)

האדם צריך להקטין עצמו בעשיית המצוות

כי הנה ידוע, יותר מה שהאדם עובד את הקב"ה, יותר הוא בעיני עצמו כלא נחשב נגד גדולת הבורא יתברך, אבל כשהאדם עושה מצוה והוא סובר שהוא עובד את ה', זה המצוה אינו נחשב כלום. והוא פירוש הפסוק ונפש כי תחטא, כלומר מה החטא, ועשה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה - ואשם, כלומר שהמצוה הזאת יעשה לו כלא, והוא סובר שעובד ה' כראוי, ואשם.

אלוהות אור

לדבר השיבו הרה"ק אשר הוא מוכן לדבר עמו על כל ס"ק ב"ן, וכך הוא בשמשך כמה שעות נשא ונתן עמו על דברי השי"ך בלשונם ממש בע"פ, ושוב אמר לו, רואה היך שגם אני יודע קצת ובכל זאת אני אומר לך שאם אין ההנהגה כראוי אין כל זה שווה לכלום. וסופו היה שהחמיץ וירד מן הדרך הישרה ר"ל. (מאור אברהם - סטריקוב גליון מ"ח)

מעשה באברך מהעיר זגיערז' שהיה בקי בחלק חושן משפט עם השי"ך. והלך אצל כל גדולי הדור בווארשא רבתי לקבל הורמנא וסמיכה, וכאשר חזר לזגיערז' הכיר בו הרה"ק **רבי אלימלך מנחם מענדל מסטריקוב** זיע"א שבהא בו רגל גאון ויאמר לו 'כל חושן משפט עם השי"ך אינו נחשב לאמונה אם אין מתנהגים כראוי והאברך הזה החציף פניו ואמר שעכ"פ צריך לדעת קודם ואח"כ

והיו למאורות | יומא דהדילולא קדישא של צדיקי הדורות

הרה"ק רבי חיים יוסף דוד אזולאי זיע"א י"א אדר תקס"ו

זמני אורה | אמרות קודש וניצוצי אורה בעניניא דינא

ימי הפורים

צריך לעורר אתערוואת דלתתא לקבלת התורה

פורים כל הפושט יד נותנין לו. ענין פושט די היא בחינת מקבל, כי עיקר ענין פורים הוא אתערוואת דלתתא, שאנו מעוררים מעצמנו לקבל מחדש, כאמרם ז"ל דהדר קבלהו עלייהו מרצונם. כי במתן תורה היה מצד אתערוואת דלעילא, ונקרא מתן תורה, ובפורים נעשה אתערוואת דלתתא לקבלת התורה... ופורים מוזדמן תמיד בחול, וגוון המצוה הוא עד דלא ידע, וגם המנהג להתחפש במלבושים, כי זה עיקר ענין הפורים להשפיל עצמו למטה מן הדעת, ולעלות משם ע"י התעוררות לקבל מצדו, ופושט יד לתן לו, וזה ביורו גמור שנפשות ישראל מוכנים תמיד לקבל כל מיני קדושות. (תורת אמת)

לידע שבכל דור ודור יש מרדכי והמן ונתחורש הנס

הקורא את המגילה למפרע לא יצא (מגילה א, ט). פירוש בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים (פסחים טז, ב), וגם גבי קריאת המגילה מחוייב להבין שיש בכל דור ודור מרדכי והמן, אבל מי שקורא את המגילה למפרע שהיה מקודם מרדכי והמן, לא יצא. (הרה"ק רבי ר' ברוך ממעוזו זיע"א)

כימים אלו צריך לפרוץ להיצר הרע ועי"ז מקבל כח לכל השנה

על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור (סוטה כ, כב) וידוע דהתורה אינה ספורי מעשיות רק שפחות ומלמדת את האדם דרכי תשובה. ובימים שהיה הנס, היו שוברים את היצר הרע היינו את המן, וגם ש באדם בחינת מרדכי היינו היצר טוב, ובימי הנס ניתן לו אז תוקף מלמעלה, וזהו שצריך בכל עת להכניע עינת הרע וליתן תוקף להיצר טוב. וזהו עך כן קראו למים האלה פורים לשון פירורים היינו שצריך לפרוץ את היצר הרע, על שם הפור היינו כמו שפוררו אז את היצר הרע את המן, על צריך תמיד לפרוץ בעת שבגלי הפורים. וכשמרדכי תמיד בפורים א באנקל ישברו ויפירו וכל הימים את המן אשר בקרבו, ויתן תוקף ליצר טוב שהוא בבחינת מרדכי שיש בו, אמן. (הרה"ק רבי בנימין זאב מאברזי זיע"א)

לדורות להשי"ת כימי ההסתדר בכימי הגילוי

חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולחזור ולשנותה ביום (מגילה ד, ט). הגמרא נקטה הלשון חייב בלילה יותר מביום, אפשר נבין כוונת הגמרא בזה כי קריאתה זו הלולא (שם ט, א), ובלילה היינו בעת השראות דינים על האדם רח"ל, ולחזור ולשנותה ביום היינו בעת אשר מתנהגים עמו מלמעלה בחסדו הגדול. והכי פירושו כי בעת שמתנהגים עם האדם בין מוצא את עצמו לחוב וקשה עליו הדבר להלל ולשבח את הבורא יתברך יותר מן הזמן שמתנהגים עמו בחסד רחמיים, כי בעת טובה אינו מפסיק מפיו להודות ולהלל על הטובה בכל נפש, והגם שמודה ומשבח גם כן בעת רעה רח"ל בכל לב, עם כל זה קשה לו הדבר וחנשב עליו כפריעת חוב שמשלם, ומקיים דבר ח"ל שאמר חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה (ברכות ד, א) ועל דרך הכתוב להגיד בברוך חסדך ואמונתך בלילות (תהלים א, ב). (הרה"ק רבי אהרן ביי מניאלע זיע"א)

אם כל ישראל יעסקו בתורה כיום הפורים נינאל

ובעיני הדבר פשוט שאם כל ישראל - היום הזה אשר זרע עמלק יבול, ונפל המן הרע הזה ראש מבית רשע, ויתר נוהגים בסדר קדושה והשמחה היותר מקודשים לשמים, ויתר היופ עוסקים בתורה כל אחד כפי שיעורו, על כן בשכר זה היינו נגאלים גאולת עולם, הן עם ישראל אם היינו מתאמצים בתורה ומצוות כהיום הזה וזא לציון גואל, ומה גם אשר רוב ישראל מרבים צדקה היום הזה עם עמלי תורה ועניי מרודים ובינונים, אשריך ישראל כמה מאות נתונים נתונים המה למצוות. (לכ דוד להחיד"א זיע"א, י"ד י"א אדר)

לשמחה בשמחת התורה ולידיבך בהשי"ת

בפורים יקיים המצוה בשמחה וטוב לבב, דהיינו מקרא מגילה, ומשלוח מנות ומתנות, וכשיהיה טוב לב במשנתו, אז יתעורר לשמחת דביקות ה' יתברך. ועל זה אמרו רבותינו ז"ל (עיישין סה, א) כי המתפתה ביינו יש בו דעת קונו. ויחשוב, כי זה היום של פורים הוא גמר קבלת התורה, כמו שאמר רבותינו ז"ל במשנת שבת, פרק רבי עקיבא (פסח א, פ) ויתיצבו בתחתית ההר (שמות יט, י) וכו' עד... אמר רבא אף על פי כן הדר קבלה בימי אחשוורוש, דכתיב (סוטה ט, כז) קיימו וקבלו היחידים קיימו מה שקבלו כבר. ועל זה בא הרמז 'הדת נתנה בשושן הבריר' (שם ט, יז), רצה לומר דת של תורה. על כן צריך לשמוח בשמחת התורה. (שלי"ה דק, חק חיים תוכחת מוסר)

בשמחת התורה ולידיבך בהשי"ת

כי ידוע, כל המצות זמניות בבא הזמן של המצוה תעורר הדבר שהיה בעת הראשון כשנצטווה המצוה... ובפורים הוא עת זמן מפלת עמלק גם עתה בכל דור המצוה מפלת רשע ואומות העולם. (מאור עינים, מקץ)

אורו של רבינו הרה"ק רבי חיים יוסף דוד אזולאי זיע"א הפציע בשנת תפ"ד בעיה"ק ירושלים תוב"א, כבן בכור לאביו הג"ר יצחק זרחיה אזולאי זצ"ל דור חמישי להגה"ק בעל היסוד לאברהם זיע"א, ולאמו מרת שרה ע"ה, בת ר' יוסף בינאל זצ"ל שעלה לירושלים עם סיעת רבי יהודה הסניד זיע"א, מצאצאי בעל הסמ"ע והדרישה זיע"א.

מגיל צעיר היה מתמיד עצום והכיר בו גדולות, ובהיו כבן יי שנים למד אצל הגה"ק בעל הנחפה בכסף זיע"א, וישב בשבת תחכמוני אצל מרח האור החיים הק' זיע"א, ולאחר מ"כ בשיבתו של הרש"ש זיע"א ולמד יחד עם המהר"ט אלגזי זיע"א. בשנת תקכ"ד מונה לכהן כרב במלכתי, על שם כחמש שנים עד אשר שב לארצה"ק. רבינו יצא רבות כשד"ר לטובת ארץ הקודש והיה סובב בארצות רבות בגיוס ממון עבור יושבי ארץ הקודש. למעלה ממחמשים ספרים זכה רבינו להדפיס בחייו, בספריו הוא מביא מאמרים ממרחי' הבעש"ט הק' זיע"א ומתלמידיו הק'. בעת אשר ישב רבינו בעיר ליוורנו באיטליה, נחלש גופו וטהור וגברו עליו מחלתו והשיב נשמתו ליוצרה. ויאסף אל עמיו ביום י' לחודש אדר תקס"ו, ונטמן בליוורנו, ולאחר מ"כ הועלה גופו הק' והשאר"ק ונטמן בהר המנוחות בעיה"ק ירושלים.

בעת שהדפיס את הספה"ק 'מאור עינים', נסע איש אחד מתלמידיו הרה"ק זיע"א לארץ ישראל, ועבר דרך ליוורנו, ולקח עמו ספר אחד כדי והביאו לפני רבינו, והוא היה אז חלוש ומוטל על מיטתו שכן היה זה בשנותיו האחרונות, והביט בספר ונהנה ממנו מאד, ונאנח ואמר: אני מתחרט ומיצר מאד שהייתי בכמה מקומות ומדינות רחוקות: ולמה לא הייתי באותן המדינות אשר נמצאים שם תלמידי הבעש"ט.

♦ הוא היה אומר ♦

אמר ריב"ל בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרזת ואומרת אי להם לבירות מעלבונה של תורה שכל מי שאינו עוסק בתורה נקרא נוזף (אבות א, א) לכאורה נראה שהתורה עלבון רב מטילה - שכל מי שאינו עוסק בתורה נקרא נוזף. ומה עלבון יש לה לתורה, שלא יעסקו בה, ובפרט שנראה שאפילו אם רבים עוסקים, ואחר אינו עוסק - נקרא נוזף. ומה אכפת לתורה אם אחד אינו עוסק, והלא לא אלמן ישראל ויש כמה חכמים שעוסקים בתורה, כי כל אדם מישראל קיבל חלקו מסיני, וצריך שיטרח ויעסק בתורה להוציא לאור חלקו, וזה לא אפשר על ידי אחר.

אין בו מים של תורה, עכ"ז לרוב הפצרות ומרוב ענותנותו של רבינו לא יכול היה להשיב פניו ריקם, וכנגד רצונו כתב לו פרק אחד במסכת שבת"ם ואך חכם בחכמתו חשב איזה דרך ישכון אור, למען יבין בו החכם הקורא למפרע רמז הרומז על האר"ש להכיר האיש ואת שיתן, וכתב בתוך שבתו בזה"ל כל כך גדלה מעלתו אלו היה האיש בימי אלישע ל"ה עומד השמן עכ"ל.

והלך לו אותו האיש בשמחה רבה, ובכל מקום שהולך היה מתעטף בטלית של תלמידי חכמים ומראה להם הכתב מליצה ואמנם רק בשביל כבוד רבינו היו מכבדים אותו למאד, ויקר מקרה שנכנס לעיר אחת והרב דבטא היה מעמיק קצת בלשון רבינו והבן כוונתו היטב, וראה איך דברי פי חכם חן והטמין ברמז נפלא שהוא כלי ריקם וכדכתיב שם (מלכים ב ד, ה) כלים ריקים אל תמעיטו וגו' ואין עוד כלי ויעמד השמן. ...

באחד ממסעותיו של רבינו, בהיותו בצרפת, סעד את סעודת השבת בביתו של אחד הגבירים ולינתו היתה אצל גביר אחר. והיה זה בימות החרף, שלג כבד ירד, ובחוץ נשבה רוח עזה ומקפיאה. באמצע הלילה נעור רבינו ובקש להריח טבק מתוך קפסתו, כהרגלו מימים ימימה - ריח היה לשאף טבק תדיר, הן ביום והן בלילה. והנה הפעם, בקבוקי האדם קפסת החרחה, שפשוט ופשפש ולא מצאה. לפתע נזכר, כי שכחו על השלחן במקום בו סעד, אצל הגביר הראשון, חיש התלבש, הלך שמה ודפק על הדלת, התעוררו כל הבית בבהלה ונדהמו לראות את רבינו עומד בפתח באישון לילה, בתוך סופה וסערה עזה. רבינו הרגיעם מיד ואמר להם כי שכח דבר מן חסדו הסעודה וברצונו לקחתו. נכנס רבינו לשם נטל את קופסת הטבק ושב אל מקום לינתו.

בגיועו אל מקום לינתו כאשר התיישב ללמוד את שעוריו, החל מהרהר במעשהו, וחרטה גדולה מלאה את לבו: בשל קמצוץ טבק, שהתאוה לו, טרד את שנתם של הגביר ובני ביתו, העייפים מעמל יומם: מה גדל צערך, עד כי הניח את קופסת הטבק הצדה ולא נגע בה כלל. כל הלילה היה דואב ומצר על זה. עם בוקר בקש לאסוף את כל בני הקהילה לבית הכנסת הגדול, יען כי רצונו לדרש שם אחרי קריאת התורה. בתום קריאת התורה עלה רבינו על הבימה וסיפר לקהל את כל אשר קרהו, וקרא בקול בוכים - גם מקודם ידעתי, גם ידעתי מעוט ערכי הדל, אך מתוך משטול הטבק שקרה לי, נוכחתי כי חלד אישים הנני, שלא יוכלתי למשוך בעצמי ולשלוט על רצונו אפילו שעה למעלה מאדם המה הבהמה אין בי במטותא מכם, אם יש את נפשכם לחלוק כבוד לארץ הקודש - איני רשאי למנוע, אבל לי, לשמי - עיניכם הרואות, כי איני כדאי וראוי לכבוד! היני מבקש סליחה ומחילה מכל העובדים בבתי בני הגבירים ומבעלי הבתים, שהעזתי בהם פנים להפריע מנוחתם, ולשם תשובת המשקל הנני נודר בזה נדר גדול לאלקי ישראל, על דעת הקהל הקדוש הזה, שמגויס והלאה לא אוסיף לשאוף טבק מעתה ועד עולם, וה' הטוב יכפר בעדי.

הרה"ק רבי ר' אלימלך זיע"א אמר כי באיטליה יש צדיק אחד גדול אשר ע"י חיבוריו הטהורים מנטל כל ספרי מניות ומי יתן והיה לבסב כל ישראל לשקוד על דלתה ספרי החיד"א, ואז לא יזיו אותם כלום מאמנותם.

הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנוב זיע"א אמר שרבינו עשה ל"ב ספרים בקדושה והם מנטלים טומאת ל"ב ספרים שעשה ראש המשכילים וזה כנגד זה ובית יוסף להבה, ניצוץ קדוש יוצא מיוסף שמכלה ושוף את כל החיצונים.

בהיותו ברוטרדם שבהולנד פגש בו אדם קשה יום שהתענה בדלי דלות, רבינו נענה לו ואמר שיקה כרטיס פיס ובהו ירום מזלו, האיש שאל איזה כרטיס לקנות והיכן, ורבינו השיבו - איזה כרטיס שתרצה והיכן שתרצה והברכה תחול. נסע רבינו למסעו, והנה כעבור כמה שנים כששב לרוטרדם פגש בו אותו אדם, וסיפר לו כי עשה כמצוותו, ואותו כרטיס שקנה זכה בסכום גדול י"ב אלף דוקטי זהב, ומצא פרנסתו מצויה לו בריחוק.

פעם הפציר בו איש אחת לגלות לו ג' מספרים אשר יצאו א"ח"כ בגורל ולא רצה לומר דבר, ואחר רוב הפצרות אמר לו קח נא נייר זה בידיך כתובה ותימה ואל תפתחנה עד שיצא הגורל, ואח"כ הרשה לו לפותחה ואז מצא כל המספרים שיצאו.

פעם אחת ביקש איש פשוט מרבינו ליתן לו מכתב מליצה לשבחו ולפארו בפני כל עם ועדה, כדי לילך בסבוב לעצמו, והיה רבינו מסרב מלמלאות שאלתו יען בידעו ומכירו שהוא בור ריק

♦ זכותו יגן עליו ועל כל ישראל ♦

(מקורות: אהבת דוד, אהל אלימלך, מנחם ציון, ראשי אבות - שטראנאויל, שבחי רבינו החיד"א תו חיים)